Lieta Nr.A420292522 AA43-0378-24/9
ECLI:LV:ADAT:2024:0607.A420292522.10.S

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2024.gada 7.jūnijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Santa Liniņa, tiesneses Irina Kaļiņina un Roze Paegle

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Rīgas Tehniskās universitātes atteikuma uzņemt /pers. A/ profesionālajā maģistra studiju programmā „Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas" 2022./2023. akadēmiskajā gadā atzīšanu par prettiesisku, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 11.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ 2022.gada 15.jūlijā elektroniski iesniedza pieteikumu uzņemšanai Rīgas Tehniskās universitātes (turpmāk – RTU) /fakultātes/ profesionālajā maģistra studiju programmā „Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas" (turpmāk – maģistra studiju programma) 2022./2023. akadēmiskajā gadā.

2022.gada 25.jūlijā RTU Uzņemšanas komisija nosūtīja pieteicējam e-pastā informatīvu atbildi, ka pieteicēja uzņemšana maģistra studiju programmā ir atteikta.

Pieteicējs 2022.gada 11.augustā ar iesniegumu vērsās RTU, lūdzot noformēt lēmumu par atteikšanos uzņemt pieteicēju maģistra studiju programmā rakstiski un izsniegt to pieteicējam.

2022.gada 7.septembrī RTU studiju prorektors sniedza pieteicējam atbildi Nr.02000-2.2.1-e/74, ka pieteicējs nevar tikt uzņemts maģistra studiju programmā, jo pieteicēja iegūtā izglītība neatbilst maģistra studiju programmas izvirzītajām prasībām par iepriekšējo izglītību.

Pieteicējs minēto atbildi apstrīdēja augstskolas rektoram. Uz pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu 2022.gada 19.oktobra vēstulē Nr.02000-2.2.1-e/82 atbildēja RTU studiju prorektors, norādot, ka atbilde pieteicējam jau ir sniegta un tiesiskie un faktiskie apstākļi nav mainījušies.

[2] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu RTU ieskaitīt pieteicēju studējošo skaitā maģistra studiju programmā.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] RTU 2022.gada 25.jūlija e-pasta informatīvajā atbildē nav paskaidrojusi, kādēļ ir atteikta uzņemšana.

[2.2] Lēmums par atteikšanos imatrikulēt pieteicēju maģistra studiju programmā nav pieņemts. Pieteicējam ir sniegtas divas RTU studiju prorektora atbildes uz 2022.gada 11.augusta un 2022.gada 5.oktobra iesniegumiem. Ievērojot, ka augstskolas rektors nav pieņēmis attiecīgo lēmumu, ir pārkāptas Ministru kabineta 2006.gada 10.oktobra noteikumu Nr.846 „Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās" (turpmāk – noteikumi Nr.846) prasības.

[2.3] Uzņemšanas nosacījumi studiju programmā 2022./2023. akadēmiskajā gadā bija identiski uzņemšanas nosacījumiem 2016.gadā, 2017.gadā, kā arī turpmākajos gados.

Pieteicējam ir zināms, ka personas ar identisku augstāko izglītību tehniskajās zinātnēs kā pieteicējam – bakalaura grāds un inženiera diploms mehānikā – atšķirībā no pieteicēja tika uzņemtas maģistra studiju programmā. Iepriekšējos periodos tika uzņemtas arī personas, kurām nebija tehniskās augstākās izglītības, bet humanitārā augstākā izglītība.

Līdz ar to attiecībā uz pieteicēju ir īstenota nevienlīdzīga attieksme un diskriminācija, tādējādi ir pārkāpts vienlīdzības princips.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 11.jūlija spriedumu pieteicēja pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minēto.

[3.1] Pieteikums Administratīvajā rajona tiesā tika iesniegts par pamata prasījumu – labvēlīga administratīvā akta izdošanu – par pienākuma uzlikšanu RTU ieskaitīt pieteicēju studējošo skaitā un izrietoši nodrošināt tiesības apgūt maģistra studiju programmu 2022./2023.akadēmiskajā gadā. Tiesa secināja, ka labvēlīga administratīvā akta izdošana (uzņemšana 2022./2023.akadēmiskajā gadā) vairs nav iespējama. Tiesa var izvērtēt tikai atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskumu.

Ievērojot minēto, lietā izskatāmais prasījums ir precizējams kā prasījums par RTU studiju prorektora 2022.gada 19.oktobra lēmuma Nr.02000-2.2.1-e/82 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atzīšanu par prettiesisku.

[3.2] Tiesa atzina, ka pārsūdzētais lēmums nav administratīvais akts, bet gan starplēmums ar būtisku ietekmi, kurš pielīdzināms administratīvajam aktam tāpēc, ka tas pats par sevi rada būtiskas sekas – skar būtiskas personas tiesības vai tiesiskas intereses vai būtiski apgrūtina to īstenošanu. Ar pārsūdzēto lēmumu būtībā izbeigta pieteicēja dalība konkursā.

[3.3] No Augstskolu likuma 3.panta pirmās daļas un 4.panta izriet, ka, realizējot studiju programmas apguvi, augstskolai ir piešķirta liela rīcības brīvība attiecībā uz studējošo uzņemšanas nosacījumiem.

Atbilstoši maģistra studiju programmas aprakstam specifiskie uzņemšanas nosacījumi – studiju uzsākšanai ir nepieciešams profesionālais bakalaura grāds siltuma, gāzes un ūdens inženiersistēmās vai inženiera kvalifikācija siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijā, vai tam pielīdzināma izglītība.

Lietā nav strīds, ka pieteicējs neatbilst nosacījumam par nepieciešamo iepriekšējo izglītību. Savukārt attiecībā uz nosacījumu – tam pielīdzināma izglītība – RTU /fakultātes/ (kas atbilstoši studiju programmas aprakstam ir atbildīgā struktūrvienība) dekāna vietnieks mācību darbā secinājis, ka

pieteicēja iepriekšējā izglītība nav pielīdzināma, norādot uz studiju programmas apraksta anotācijā minēto un to, ka pieteicējam ir mehānikas izglītība.

Tādējādi RTU pamatoti atteikusi uzņemt pieteicēju studiju programmā.

[3.4] Par vienlīdzības principa pārkāpumu tiesa norādīja, ka tiesiskās vienlīdzības princips nerada tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, ja salīdzināmā situācija ir prettiesiska. Tiesa konkrētajā gadījumā nekonstatēja vienlīdzības principa pārkāpumu, un tiesai nebija pamata pieprasīt RTU informāciju par to, vai pieteicēja norādītās personas ar identisku bakalaura grādu un inženiera diplomu mehānikā, kuru izglītība tika pielīdzināta, ir veiksmīgi absolvējušas maģistra studiju programmu. Proti, arī gadījumā, ja minētā informācija būtu apstiprinoša, tiesa nevar uz tā pamata uzlikt RTU pienākumu ieskaitīt pieteicēju studējošo skaitā (uzlikt pienākumu rīkoties prettiesiski). Vienlīdzības principa kontekstā pieteicējam nav tiesības saņemt tādu pašu prettiesisku labumu.

[3.5] Šādos apstākļos pieteikuma apmierināšanai nav pamata. Tiesa nekonstatēja pārsūdzētā lēmuma prettiesiskumu, ne arī RTU pieļautus būtiskus procesuālus pārkāpumus, kas varētu novest pie pārsūdzētā lēmuma atzīšanas par prettiesisku. Tādējādi tiesa pārsūdzēto lēmumu atzina par tiesisku.

[4] Pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 11.jūlija spriedumu, lūdzot pieteikumu apmierināt.

Apelācijas sūdzība pamatota ar pieteikumā minētajiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minēto.

[4.1] Administratīvā rajona tiesa nav ievērojusi objektīvās izmeklēšanas principu attiecībā uz iepriekšējās izglītības pielīdzināšanu citu personu uzņemšanas maģistra studiju programmā gadījumos.

[4.2] Kļūdaina iepriekšējās izglītības izvērtēšana un pielīdzināšana maģistra studiju programmas prasītajai izglītībai ir iespējama un līdz ar to akceptējama tikai vienīgi atsevišķā gadījumā, kļūdīties var vienreiz, nevis sistēmiski. Turpretim RTU vairāku gadu garumā ir pielīdzinājusi personu iepriekšējās tehniskās augstākās izglītības, kā arī humanitārās izglītības maģistra studiju programmas prasībām.

[4.3] RTU nav ņēmusi vērā, ka pieteicējam ir iepriekš iegūta izglītība namu apsaimniekošanas jomā 960 stundu apjomā (24 kredītpunkti), kurā ietilpa kursi par ēku un būvju inženiersistēmām, tajā skaitā gāzes apgādi, apkuri, ventilāciju, kā arī ēku uz būvju energoefektivitāti, ēku un būvju tehnisko apkopi, būvniecības un būvdarbu plānošanu. Tā ir iegūta valsts akreditētā augstskolā „Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolā RISEBA". Norādītajā programmā ir nokārtots valsts noslēguma pārbaudījums. Par to tika informēts RTU prodekāns studiju jomā.

[4.4] RTU apgalvojumi, ka ir veiktas būtiskas izmaiņas maģistra studiju programmā, ir apzināti maldinoši. Izmaiņas maģistra studiju programmā ir minimālas, tamdēļ gan 2017.gadā, gan 2022.gadā ir jābūt līdzvērtīgiem uzņemšanas kritērijiem. Ja vairākums studējošo ir uzņemti maģistra studijās, pielīdzinot dažādas augstākās izglītības, tajā skaitā humanitārās, bet pieteicējs nav uzņemts, tad RTU ir rīkojusies apzināti diskriminējoši. Attiecībā pret pieteicēju ir piemērota atšķirīga attieksme.

[5] RTU paskaidrojumos par pieteicēja apelācijas sūdzību uzskata to par nepamatotu un pieteikumu par noraidāmu.

Motīvu daļa

[6] Pirmās instances tiesa ir pamatoti atzinusi, ka pieteicēja prasītā labvēlīgā administratīvā akta izdošana vairs nav iespējama, tāpēc tiesā ir pārbaudāms RTU atteikuma uzņemt pieteicēju maģistra studiju programmā tiesiskums.

Taču apgabaltiesas ieskatā pirmās instances tiesa nepamatoti par atteikumu atzinusi RTU studiju prorektora 2022.gada 19.oktobra atbildi Nr.02000-2.2.1-e/82 turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[7] Saskaņā ar Augstskolu likuma 46.panta otro daļu uzņemšanu studiju programmā regulē uzņemšanas noteikumi. Uzņemšanas noteikumus augstskolas studiju programmās izstrādā attiecīgā augstskola, ievērojot Ministru kabineta noteikumus par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās.

Pamatojoties uz šo likumdevēja deleģējumu, Ministru kabinets ir izdevis noteikumus Nr.846, kuru 3.punktā noteikts, ka augstskola līdz kārtējā gada 1.novembrim izstrādā, apstiprina un publisko uzņemšanas noteikumus studiju programmās nākamajam akadēmiskajam gadam. Savukārt noteikumu Nr.846 8.punkts noteic, ka uzņemšanai studiju programmā augstskola rīko atklātu un vienlīdzīgu konkursu saskaņā ar augstskolas vai koledžas uzņemšanas noteikumiem.

Saskaņā ar noteikumu Nr.846 13.9.apakšpunktu augstskolas uzņemšanas noteikumos ietver kārtību, kādā persona var apstrīdēt un pārsūdzēt ar uzņemšanu studiju programmā saistītus lēmumus. Savukārt saskaņā ar noteikumu Nr.846 16. un 17.punktu personai, kas pretendē uz uzņemšanu studiju programmā, Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības prasīt, lai augstskolas lēmums par atteikšanos imatrikulēt šo personu tiktu noformēts rakstiski. Uzņemšanas komisijas lēmumu par konkursa rezultātiem var apstrīdēt, iesniedzot iesniegumu augstskolas rektoram. Augstskolas rektora pieņemto lēmumu persona var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

RTU Uzņemšanas noteikumi augstākā līmeņa akadēmisko un profesionālo studiju programmās 2022./2023. akadēmiskajā gadā (apstiprināti ar Senāta 2021.gada 25.oktobra lēmumu (prot.Nr.655) (turpmāk – Uzņemšanas noteikumi) nosaka kārtību, kādā reflektanti tiek uzņemti RTU augstākā līmeņa akadēmisko un profesionālo studiju programmās, kurās RTU ir izsludinājusi uzņemšanu 2022./2023. akadēmiskajā gadā. Atbilstoši minēto noteikumu 11.punktam studējošo uzņemšanas rezultātus nosaka Uzņemšanas komisija. Atbilstoši 13. un 14.punktam reflektantam Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības prasīt, lai RTU lēmums par atteikšanos ieskaitīt studējošo skaitā tiktu noformēts rakstiski. Uzņemšanas komisijas lēmumus var apstrīdēt mēneša laikā no lēmuma pieņemšanas brīža, iesniedzot motivētu iesniegumu rektoram. Rektora pieņemto lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs pieteikumu studijām augstskolā iesniedza elektroniski (pieteikuma datums 2022.gada 15.jūlijs, Nr.2114759) (*lietas 19.lapa*).

Uzņemšanas komisija 2022.gada 25.jūlijā informēja pieteicēju, ka viņa pieteikums ir izskatīts un fakultātes dekanāta lēmums ir atteikt uzņemšanu studiju programmā. Pieteicējs 2022.gada 26.jūlija atbildes vēstulē norādījis, ka vēlas saņemt minēto fakultātes dekanāta lēmumu, kurā būtu argumentēts atteikums un norādīta tā pārsūdzība. 2022.gada 2.augustā pieteicējam pārsūtīta RTU /fakultātes/ dekāna vietnieka mācību darbā vēstule, kurā norādīts uz nepieciešamo iepriekšējo izglītību un apstākli, kāpēc pieteicēja diplomu nevar pielīdzināt. Pieteicējs 2022.gada 3.augusta atbildes vēstulē ir atkārtoti norādījis uz nepieciešamību saņemt fakultātes dekanāta lēmumu (*lietas 80.-84.lapa*).

Nesaņemot minēto lēmumu, pieteicējs 2022.gada 11.augustā ar iesniegumu vērsās RTU, lūdzot lēmumu par atteikšanos uzņemt pieteicēju maģistra studiju programmā noformēt rakstiski un izsniegt to pieteicējam, pamatojoties uz noteikumu Nr.846 16.punktu (*lietas 8.-9.lapa*). RTU studiju prorektors 2022.gada 7.septembra vēstulē Nr.02000?2.2.1?e/74 atbildēja, ka RTU atsaka uzņemt pieteicēju studiju programmā, jo pieteicēja iepriekšējā izglītība neatbilst maģistrantūras programmas izvirzītajām prasībām par iepriekšējo izglītību. RTU konstatēja, ka pieteicēja iegūto izglītību nevar pielīdzināt izvirzītajām prasībām iepriekšējai izglītībai konkrētajā studiju programmā.

Tādējādi RTU studiju prorektora 2022.gada 7.septembra vēstule Nr.02000?2.2.1?e/74 ir vērtējama kā RTU izdots administratīvais akts, ar kuru

atteikts uzņemt pieteicēju maģistra studiju programmā.

2022.gada 5.oktobrī pieteicējs apstrīdēja RTU studiju prorektora 2022.gada 7.septembra lēmumu Nr.02000-2.2.1-e/74 augstskolas rektoram, lūdzot imatrikulēt pieteicēju maģistra studiju programmā (*lietas 11.lapa*).

Uz pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu atkārtoti 2022.gada 19.oktobra vēstulē Nr.02000-2.2.l-e/82 atbildēja RTU studiju prorektors, norādot, ka atbilde pēc būtības pieteicējam jau ir sniegta un tiesiskie un faktiskie apstākļi nav mainījušies (*lietas 12.lapa*). Pirmās instances tiesa nepamatoti vērtēja šo vēstuli kā starplēmumu, kas pielīdzināms administratīvajam aktam, jo, kā jau apgabaltiesa iepriekš konstatēja, atteikums, kas pieteicējam ir radījis tiesiskas sekas, ir ietverts RTU studiju prorektora 2022.gada 7.septembra vēstulē Nr.02000?2.2.1?e/74.

RTU studiju prorektora 2022.gada 19.oktobra vēstule Nr.02000-2.2.l-e/82 pieteicējam par RTU atteikumu uzņemt pieteicēju maģistra studiju programmā ir uzskatāma par RTU atbildi uz iesniegumu, nevis par lēmumu par apstrīdēto administratīvo aktu, jo RTU rektora 2022.gada 14.jūnija rīkojuma Nr.01000-1.1-e/146 „Par paraksta tiesībām saistībā ar izglītības procesu" (*lietas 23.lapa*) 1.4.punktā noteiktais, ka RTU studiju prorektors ir tiesīgs parakstīt līgumus ar fiziskām personām saistībā ar izglītības pakalpojumu sniegšanu un ar tiem saistītos dokumentus, nevar aizstāt Augstskolu likuma 26.panta devītajā daļā noteikto pilnvarojumu rektoram pārskatīt augstskolas pieņemtos administratīvos aktus.

Apkopojot minēto, secināms, ka pieteicēja apstrīdēšanas iesniegums pēc būtības nav ticis izskatīts un RTU rektora lēmums par apstrīdēto administratīvo aktu atbilstoši Augstskolu likuma 26.panta devītajā daļā, noteikumu Nr.846 17.punktā un Uzņemšanas noteikumu 14.punktā noteiktajai kompetencei nav ticis pieņemts.

Tomēr minētais procesuālais pārkāpums nav atzīstams par tādu, kas būtiski būtu ietekmējis pieteicēja tiesības vai tiesiskās intereses, jo gadījumā, ja augstāka iestāde nepaziņo pieteicējam savu lēmumu par apstrīdēto administratīvo aktu, ir piemērojama Administratīvā likuma 188.panta piektā daļa, no kuras izriet pieteicēja tiesības vērsties tiesā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu vai par sākotnējo administratīvo aktu, kā izskatāmajā lietā pieteicējs ir arī rīkojies.

Ievērojot minēto, pieteikuma priekšmets ir precizējams kā RTU studiju prorektora 2022.gada 7.septembra lēmuma Nr.02000-2.2.1-e/74 jeb RTU atteikuma uzņemt pieteicēju maģistra studiju programmā atzīšanu par prettiesisku.

[8] Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja izglītība dod tiesības pieteicējam pretendēt uzņemšanai maģistra studiju programmā, kā arī par to, vai RTU, atsakot pieteicēja uzņemšanu, ir ievērojusi vienlīdzības principu.

[9] Saskaņā ar Augstskolu likuma 4.panta trešās daļas 4.punktu un 5.panta otro daļu augstskola izstrādā studiju programmu, patstāvīgi nosaka to saturu un formu.

Atbilstoši Augstskolu likuma 55.panta pirmajai daļai studiju programma ietver visas viena akadēmiskā grāda vai vienas profesionālās kvalifikācijas iegūšanai nepieciešamās prasības. Studiju programmu reglamentē speciāls dokuments – studiju satura un realizācijas apraksts, kas tostarp nosaka prasības attiecībā uz iepriekšējo izglītību (55.panta pirmās daļas 1.punkts).

Saskaņā ar Uzņemšanas noteikumu 26.punktu augstākā līmeņa studiju programmās uzņem, ievērojot šo noteikumu un attiecīgās augstākā līmeņa studiju programmas prasības.

Maģistra studiju programmas (*lietas 19.lapa*) aprakstā norādīts, ka, absolvējot studiju programmu, absolvents iegūst profesionālo maģistra grādu siltuma, gāzes un ūdens inženiersistēmās. Studiju uzsākšanai konkrētajā studiju programmā ir nepieciešams *profesionālais bakalaura grāds siltuma, gāzes un ūdens inženiersistēmās vai inženiera kvalifikācija siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijā, vai tam pielīdzināma izglītība*.

Ņemot vērā minēto prasību kopsakarā ar maģistra studiju programmas anotāciju, kurā aprakstīts, ka siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas zinātņu apakšnozare pēta ēku inženiersistēmas, kā arī apdzīvoto vietu infrastruktūras elementus: siltumapgādes, aukstumapgādes, gāzes apgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, kā arī studijas programmas mērķi sagatavot konkurētspējīgus speciālistus siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas nozarē ar padziļinātām zināšanām viedu pilsētu infrastruktūras attīstības projektu izstrādē un vadībā (*lietas 19.lapa*), secināms, ka pretendenta iepriekšējai izglītībai, lai to pielīdzinātu prasītajai izglītībai, jāapliecina pretendenta specifiskas pamatzināšanas par ēku inženiersistēmām, kā arī apdzīvoto vietu infrastruktūras elementiem.

Atbilstoši lietas materiālos iesniegtajiem pieteicēja iepriekšējo izglītību apliecinošajiem dokumentiem pieteicējam nav profesionālais bakalaura grāds siltuma, gāzes un ūdens inženiersistēmās vai inženiera kvalifikācija siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijā. Pieteicējs ir ieguvis inženierzinātņu bakalaura grādu mehānikā un inženiera?mehāniķa kvalifikāciju aparātu būves specialitātē (*lietas 85.-88.lapa*).

Iepazīstoties ar mācību priekšmetu, kurus pieteicējs apguvis iepriekšējās izglītības posmā, sarakstu (*lietas 87., 88.lapa*), atzīstams, ka tie neapstiprina pieteicēja pamatzināšanas un kvalifikāciju siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas zinātņu apakšnozarē. Arī pieteicējs nav norādījis uz konkrētiem mācību priekšmetiem vai kursiem inženierzinātņu bakalaura studiju programmā mehānikā un aparātu būves specialitātē, kas apliecinātu iepriekš minētās pamatzināšanas.

Tādējādi konstatējams, ka RTU atzinums, ka pieteicēja izglītība neatbilst nosacījumam par nepieciešamo iepriekšējo izglītību, lai pretendētu uzņemšanai maģistra studiju programmā, ir pamatots. Līdz ar to pieteicējs nevar tikt uzņemts maģistra studiju programmā.

[10] Pieteicējs argumentē, ka RTU nav ņēmusi vērā pieteicēja iepriekš iegūto izglītību Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolā RISEBA namu apsaimniekošanas jomā, kurā ietilpa kursi par ēku un būvju inženiersistēmām.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka ne studiju pieteikumā, ne pieteikumā tiesai pieteicējs nav norādījis uz faktu par izglītības iegūšanu namu apsaimniekošanas jomā, kā arī nav iesniedzis RTU vai tiesai šo faktu apstiprinošus pierādījumus. Līdz ar to, vērtējot RTU atteikuma uzņemt pieteicēju maģistra studiju programmā tiesiskumu, pieteicēja arguments par RISEBA augstskolā iegūto izglītību nav ņemams vērā.

[11] Vērtējot pieteicēja apgalvojumus, ka RTU sistemātiski uzņem augstākā līmeņa studiju programmās personas ar iepriekšējo augstāko izglītību, kura neatbilst uzņemšanas nosacījumiem, apgabaltiesa tos uzskata par nepamatotiem. Pieteicējs nav iesniedzis pierādījumus, uz ko balstītu savus pieņēmumus, un arī apgabaltiesai nav pienākuma šos pierādījumus vākt pēc savas iniciatīvas. Objektīvās izmeklēšanas princips neprasa tiesai vākt pierādījumus par labu kādai no pusēm, proti, tiesai nav apzināti jāmeklē gadījums, kurā salīdzināmos faktiskajos apstākļos iestāde apmierinājusi privātpersonas lūgumu (*Senāta 2017.gada 3.novembra rīcības sēdes lēmums lietā Nr.SKA-206/2017, ECLI:LV:AT:2017:1103.A420434713.1.L, 7.punkts*).

Pieteicējs ir norādījis uz divām konkrētām personām, kurām esot pieteicēja izglītībai identiska iepriekšējā izglītība un kuras uzņemtas maģistra studiju programmā attiecīgi 2016.un 2017.gadā, tādējādi esot pārkāpts vienlīdzības princips.

Vienlīdzības princips paredz, ka, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem lietas apstākļiem, iestāde un tiesa pieņem vienādus lēmumus (pastāvot atšķirīgiem faktiskajiem vai tiesiskajiem lietas apstākļiem, – atšķirīgus lēmumus) neatkarīgi no administratīvā procesa dalībnieku dzimuma, vecuma, rases, ādas krāsas, valodas, reliģiskās pārliecības, politiskajiem vai citiem uzskatiem, sociālās izcelšanās, tautības, izglītības, sociālā un mantiskā

stāvokļa, nodarbošanās veida un citiem apstākļiem (Administratīvā procesa likuma 6.pants).

Apgabaltiesas ieskatā pieteicēja norādītajos gadījumos nevar runāt par vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, jo salīdzināmos apstākļos ar pieteicēju atradās tie reflektanti, kuri studijām pieteicās konkrētajā mācību gadā. Turklāt jāņem vērā, ka studiju programmu saturs laika gaitā tiek mainīts, ko apstiprina arī lietā iesniegtie pierādījumi par izmaiņām maģistra studiju programmā *(lietas 52.-54.lapa*), kā arī uzņemšanas noteikumi tiek izdoti katru akadēmisko gadu no jauna.

Tāpat ir jāņem vērā, ka, ja arī pieteicēja minētajā un citos gadījumos RTU ir pieļāvusi, iespējams, prettiesisku rīcību, tas tomēr nenozīmē, ka šāda rīcība, ņemot vērā vienlīdzības principu, būtu turpināma. Kā norādīts juridiskajā doktrīnā, tiesiskās vienlīdzības princips nerada tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, ja salīdzināmā situācija ir prettiesiska. Ja viena persona ieguvusi kādu prettiesisku labumu, tad otra nevar no vienlīdzības principa atvasināt sev tiesības arī iegūt šādu prettiesisku labumu, jo tiesību sistēma ir vērsta uz to, lai ierobežotu, nevis izvērstu prettiesiskas situācijas – arī ja atsevišķos gadījumos persona, kas atrodas salīdzināmā situācijā, balstoties uz tiesiskās paļāvības principu, iegūto prettiesisko labumu var paturēt (*J.Briede, E.Levits, 6.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 129.lpp.*).

Tādējādi izskatāmajā gadījumā nav konstatējams vienlīdzības principa pārkāpums, kā arī nav pamatota pieteicēja atsaukšanās uz diskrimināciju vai atšķirīgu attieksmi attiecībā pret viņu.

[12] Apkopojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka RTU pamatoti atteicās uzņemt pieteicēju maģistra studiju programmā. Līdz ar to pieteicēja pieteikums par atteikuma atzīšanu par prettiesisku ir noraidāms.

[13] Pirmās instances tiesas spriedums, neraugoties uz atsevišķiem nepamatotiem secinājumiem par pieteikuma priekšmetu un pārsūdzētā lēmuma juridisko statusu, kopumā ir pareizs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Rīgas Tehniskās universitātes atteikuma uzņemt /pers. A/ studiju programmā profesionālajā maģistra studiju programmā „Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas" 2022./2023. akadēmiskajā gadā atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesneses

S.Liniņa I.Kaļiņina R.Paegle